

DSKE

Dansk Selskab for Klinisk Ernæring
www.dske.dk

Dansk Selskab for Klinisk Ernæring

INITIATIVMØDE - DSKE

ERNÆRING TIL DEN INTENSIVE PATIENT

møde arrangeret af

**Dansk Selskab for Klinisk Ernæring (DSKE) og
Dansk Selskab for Anæstesiologi og Intensiv Medicin**

Tid: torsdag d. 7. oktober 2010 kl. 16.00 -19.00

**Sted: Københavns Universitet, Det Biovidenskabelige Fakultet, indgang via Thorvaldsensvej 40, Frederiksberg C,
auditorium ? (oplyses senere)**

Der er stigende opmærksomhed på optimering af ernæring til patienter på intensive afdelinger. Tidligere var parenteral ernæring det hyppigst anvendte, men nu går udviklingen mod mere og mere enteral ernæring, oftest via sonde. Parenteral ernæring bliver så anvendt til at "toppe op" med, så de beregnede behov kan dækkes.

Der er dog mange problemer i dette. Behovsberegningen indeholder mange skøn, monitoreringen er ligeledes dårligt undersøgt, men nogle gevinster er dog dokumenteret.

Programmet indeholder udvalgte områder, hvor der fokuseres på det nuværende teoretiske grundlag og praktiske løsningsmodeller.

Program

Mødeleder: Afdelingslæge, Jørgen Wiis, Anæstesiologisk Intensiv Afd 4131, Rigshospitalet

16.00-16.10	Velkommen – Jens Rikardt Andersen, formand DSKE
16.10-16.55	Evidensen for glutamin til kritisk syge – den intensive synsvinkel Else Tønnesen, overlæge, professor, dr.med., Århus Universitetshospital, Nørrebrogade, Intensiv Terapi afd
16.55-17.10	Kaffe pause
17.10-17.45	Indirekte kalorimetri – hvad er det og hvordan bruges det i praksis? Tom Hartvig, overlæge, Anæstesiologisk Intensiv Afd 4131, Rigshospitalet
17.50-18.30	Metoder til monitorering af ernæring på intensiv afdeling – energi, protein, mikronæringsstoffer Jørgen Wiis, stud scient Mathilde Jo Allingstrup, stud scient Negar Esmailzadeh

Det er gratis at deltage i mødet og tilmelding er ikke nødvendig.

NUTRICIA-legatet

Blev uddelt ved årsmødet til Klinisk diætist Clara Sørensen, Sydvestjysk sygehus Grindsted.

De 25.000 kr. skal anvendes til et kvalitetsudviklingsprojekt, hvor patientens oplevelser er inddraget ved at anvende BIKVA-modellen som bygger på Brugerinddragelse i Kvalitetsvurderingen. Evalueringen tager udgangspunkt i de problemstillinger, patienterne finder af betydning, men også det personale, der har patientkontakten, samt ledere og evt. andre interessenter inddrages.

Årsmødet 28/5-10, Rigshospitalet

I det faglige program var der indlæg af professor Claude Pichard fra Geneve, som er en af de helt store på verdensplan indenfor klinisk ernæring. Hans slides kan ses på selskabets hjemmeside. Han fokuserede på det faktum, at der tabes LBM (Lean body mass) ved metabolisk stress også uden forudgående sygdom. Et eksempel var en tidligere rask kvinde på 60 kg med pneumoni. Der var målt et energiunderskud på ca. 5.000 kcal på 1 uge, hvilket betød tab af 4 kg LBM og ½ kg fedt. Da der samtidig var ca. 3½ kg væske-retention, var vægten ikke dramatisk ændret. Dette helt almindelige eksempel kan afsløres ved dexta-skanninger, men bio-impedans er lettere og billigere. Korrelationen til dexta-resultater er god, og i den schweiziske dagligdag er målingerne velfungerende. Man kan så måle på udvalgte patientgrupper, før/efter intervention eller bedømme sarkopeni-

grad ved sammenligning med normalmateriale.

Resistens – er et måleudtryk for vand i forhold til fedt. Det kan sammenlignes med at der er forsinkelser i bytrafikken pga. trafik-tæthed.

Reduktans – er et andet måleudtryk ved bio-impedans. Måler især de elektriske potentialer i cellemembranerne og kan sammenlignes med trafiklysene i en by.

Den væsentligste svaghed ved bio-impedansmåling er følsomheden for abnorm hydrering, især ved hurtige ændringer i denne.

Målinger på kropssammensætningen viser helt klart:

- at det er tab af LBM, også selv om vægten stiger
- at tabt LBM gendannes over meget lang tid, hyppigt 40 dage efter kirurgi

I Geneve har alle diætister en bio-impedans-måler med sig rundt, og der måles på alle patienter i ernæringsterapi med mulighed for at tilføje bemærkninger på målearket, f.eks. ødemer eller andre måleusikkerheder.

Køkkenchefen på Hvidovre Hospital, Mogens Fonseca fortalte om deres erfaringer med kostkonceptet, hvor patienterne bestiller mad direkte i køkkenet. Nu bestiller ca. 50 % af patienterne selv. Der har været meget arbejde med at nedbryde gamle vaner og rutiner, men der er opnået 40 tons mindre madspild årligt, og den uautoriserede adgang til mad er kraftigt reduceret. Desuden er mængden af ”kost efter aftale” reduceret kraftigt. Der har været tale om meget konstante udviklinger siden introduktionen af dette system. Der er fort-

sat ingen opgørelser over, hvorledes det går de underernærede i dette system. Professor Jens Kondrup fra Københavns Universitet og Rigshospitalet fortalte om de nu ændrede anbefalinger mht. protein/aminosyrer. Udover nitrogenbalance er der nu inkluderet nogle funktionskriterier, herunder generelle ”health estimates”.

Anbefalingen er nu at der gives 22 % essentielle AA, tidligere 13 %, og ny resultater synes at vise, at de kognitive funktioner (bedømt ved reaktionstid) bedres ved øget proteinindtagelse. Muskelstyrke og – arbejdskapacitet ser også ud til at bedres hos raske ældre ved øget proteinindtagelse. Lignende er vist hos ældre patienter efter hoftefraktur.

GENERALFORSAMLING EN:

1. Valg af dirigent og referent.

Som dirigent vælges Jens Kondrup og som referent Lise Munk Plum
Dirigenten konstaterer at generalforsamlingen er lovligt indkaldt og varslet ifølge foreningens vedtægter.

2. Formandens beretning.

Det vigtigste der hændte i foreningsåret var at DSKE fik MNI-prisen ved ESPEN-kongressen i Wien. Vi andre troede ikke rigtig på, at det kunne betale sig at lægge billet ind på den med en poster, men Henrik Højgaard lagde stor energi i det som vort medlem i ESPEN council – og det lykkedes. Kun Storbritannien har fået prisen tidligere.

Det var en stor dag i Wien. Der fulgte så 30.000 Euro med i kølvandet og bestyrelsen besluttede at anvende halvdelen på at forsøge at få Danmark til at være styrende og databaseoprettende i et ESPEN-projekt, hvor der udvikles optimale guidelines for vanlig praksis. Dette er i direkte fortsættelse af Danmarks førende rolle i udviklingen af screeningssystemer (NRS 2002) og andre organisatoriske initiativer. Den anden halvdel besluttede bestyrelsen at anvende til medlemsrelaterede aktiviteter. Vi har sendt forespørgsel til alle medlemmer, og har fået en del svar og gode forslag, som vi tager stilling til i den nye bestyrelse.

Bestyrelsens arbejde: Vi holder nu 1 længere-varende møde årligt, samt et kort møde før alle initiativmøder. Vi har eksperimenteret med andre mødeformer, med et endt op med dette.

Fremmødet har været vekslende og noget geografisk bestemt.

Vi har nedsat en arbejdsgruppe, der skal forsøge at udarbejde nationale guidelines for ernæring af patienter med dysfagi. Det er ikke let, men vi påregner at gruppen barsler i slutningen af 2010.

Vi skal nu sige farvel til en række bestyrelsesmedlemmer, som har gjort en kæmpe indsats gennem de 6 år, de har været bestyrelsesmedlemmer. Mette Holst har været sekretær i 2 perioder og har været en ildsjæl til at få organisationen og hjemmesiden til at fungere. Tusinde tak for indsatsen, Mette.

Inge Nordgaard-Lassen har været næstformand i 4 år og har også gjort en solid indsats. Tak for det, Inge.

Anne Marie Beck har også siddet hele sin 6-årige funkti-

onsperiode og har været meget initiativrig, både organisatorisk, ved mødearrangementer og ved at deltage i spørgeskemaundersøgelser til medlemmerne. Endvidere har Anne Marie været utrættelig i indsatsen med at nappe formanden i haserne, når tingene gik for langsomt. Tak for en stor indsats Anne Marie.

Initiativmøder:

15. september 2009 i Skejby hørte vi om behandlingen af svær overvægt. Der var ca. 60 tilhørere, som blev opdateret om overvejende kirurgisk adipositasbehandling

2. december 2009 møde i København om mikronæringsstoffer. Hovedindlægget var ved Jerk Langer om kosttilskud og naturlægemidler. Der var 35 deltagere.

9. marts 2010 møde i Skejby om ernæringsterapi ved lever sygdom. Der var mange positive tilbagemeldinger og Medicinsk afd. V i Nørregade skal have tak for at levere en stribe opdaterede indlæg af høj klasse. Der var ca. 40 deltagere.

Efteruddannelsesdage:

10/2-10 fælles for sygeplejersker og diætister i Skejby. Der var 130 deltagere til "det store regnestykke" og tilbagemeldingerne var gode. Der er ingen tvivl om, at vi skal fortsætte med dette, årlige initiativ, som måske skal udvides i lyset af medlemmernes tilbagemeldinger om hvad vi skal bruge de 15.000 Euro til. Det ser den nye bestyrelse som nævnt på.

Nordisk Nutritions Akademi:

Har nu afløst det tidligere Skandinaviske Nutritions Akademi. Der er foregået et skift af sponsorer (nu Nestlé og Baxter). Det er som tidligere et uddannelsesprogram over

2 år med 6 sessioner i de skandinaviske/nordiske lande af 3 dages varighed. Uddannelsen er rettet mod klinisk ernæring, dvs. ernæringsterapi, og der indgår et deltagerprojekt, som afrapporteres i forbindelse med ESPEN-kongressen i Göteborg i september 2011.

Der er 20 uddannelsespladser i alt.

Der er fortsat tale om et svensk baseret projekt. Der er 3 danske vejledere, 2 norske og 4 svenske.

ESPEN:

Blokmedlemskabs-ordningen kører fortsat, men vi har ikke mere end godt 30 medlemmer. Blokmedlemmer betyder medlemmer af ESPEN, der også er medlemmer af DSKE, får en kontingent-reduktion fra 100 til 75 euro årligt (fordi vi opkræver kontingentet lokalt). Det er visionen, at få nogle af ESPENs uddannelsesaktiviteter til Danmark, især de eksaminer, der er tilknyttet kurserne. Jens Kondrup og Henrik Højgaard er blevet akkrediteret til at forestå sådanne aktiviteter.

Mødet i Wien var til at blive helt høj af. Vi var overdådig repræsenteret trods de få danske medlemmer, både blandt "invited speakers" og med et højt antal indlæg og posters. Danmark var ca. nr. 10-15 på listerne, selv om vi er blandt de "mindste" nationer. Flot af Danmark!

Økonomien:

Er jo rimelig pga. MNI-grant på 30.000 Euro.

Vi har fortsat forsøgt at få EAN-betaling til at fungere, men har måttet opgive. Det er for dyrt og arbejdsbelastende. Vi er af Dansk Medicinsk Selskab blevet opkrævet et gebyr for administration af medlemsindbetalingerne på 50 kr. for

ikke-læger og 150 kr. for læger (dækker dog også andre kontingentopkrævninger).

Hjemmesiden:

Er blevet bedre (og dyrere). Der er lagt en stor indsats fra sekretariatet i oprettelse af nye funktioner og pasning af de eksisterende. Nogle har ment, at den er for kedelig, men bestyrelsen har prioriteret at få den opdateret og fungerende efter hensigten. Så er der ikke blevet tid og råd til at bedre det kunstneriske indhold. Tak til Malene i Ålborg, som får uploadning mv. til at glide. Vi mener selv, at vi har fået et fungerende system – ikke prangende, men fungerende. Sekretariatsfunktionen: Har været velfungerende takket være Mette Holst og Malene Frendrup – tak for indsatsen.

3. Forelæggelse af revideret regnskab og fastsættelse af kontingent

Foreningens kasserer Kent Haderslev fremlægger det reviderede regnskab for 2009 og de kommentarer, som revisorerne har indgivet. Regnskabet godkendes af generalforsamlingen.

Foreningen har i 2009 haft 305 betalende medlemmer. Kontingentet fastholdes uændret som foreslået af bestyrelsen til 250 kr. årligt.

4. Valg til formandspost og bestyrelse

Jens Rikardt Andersen genvælges som formand for en (sidste) 2 årig periode
Per Ivarsen (læge) genvælges til bestyrelsen. Jørgen Wiis (læge), Søren Lyhne (læge) nyvælges til bestyrelsen, Paula Patursson (diætist) og Lise Munk Plum (sygeplejerske) vælges til bestyrelsen. Benedicte Vibjerg Wilson (læge) vælges som suppleant til bestyrelsen
Der blev ikke valgt en suppleant for sygeplejerskerne.

5. Valg af revisor og revisorsuppleant

Jan Eriksen genvælges som revisor.

6. Eventuelt

Ingen punkter
Dirigenten afslutter generalforsamlingen og takker for god ro og orden.

Senere har bestyrelsen så konstitueret sig. Se nedenstående.

MØDER OG KONGRESSER

Næste ESPEN-kongres bliver i Nice 5-8/9 2010. Se www.espen.org

ESPEN-2011 bliver i Göteborg, 2-5/9-11.

ASPEN-møde: 29/1-1/2-11 i Vancouver.

Der er årsmøde-dske i Århus fredag 27/5-11.

ESPEN:

www.espen.org.

Check ESPENs hjemmeside. Der er også kurser at melde sig til, e-learning-kurser, hvis du er medlem. Disse kurser LLL (Life Long Learning) kan i øvrigt anbefales, og de bliver konstant forbedret. Hvis du ikke er medlem af ESPEN, så se på www.dske.dk
Hvordan du bliver blok-medlem.

Næste nyhedsbrev:

november-10. Indlæg er meget velkomne og sendes til formanden, som også er ansvarshavende redaktør
mail-adresse: jra@life.ku.dk

I øvrigt er der god plads til dit indlæg også i næste nyhedsbrev.

BESTYRELSEN I DSKE

Formand:	Næstformand:	Sekretær:	Kasserer:
Jens Rikardt Andersen	Kent Haderslev	Tina Beermann	Sanne Dam-Larsen
Overlæge, Lektor	Overlæge, dr.med., PhD	Ledende diætist, Cand Scient (Klinisk Ernæring),	1. reservelæge, PhD
Ernæringsenheden 5711	Med gastroenterol klinik C/A , 2121	Center for Ernæring og Tarm- sygdomme, Medicinsk Center,	Hepatologisk Klinik A, 2121
Rigshospitalet, Blegdamsvej 9, 2100 Ø	Rigshospitalet, Bleg- damsvej 9, 2100 Ø	Aalborg Sygehus Syd	Rigshospitalet, Blegdams- vej 9, 2100 Ø
Institut for Human Ernæring, Københavns Universitet Rolighedsvej 30, 1958 FC		Hobrovej 18-22	
Tlf.: 35332504/23346654	Tlf 60667113	9000 Aalborg	Tlf.: 40917550
jra@life.ku.dk	Khaderslev@dadlnet.dk	Tina.beermann@rn.dk	Sanne.dam-larsen@dadlnet.dk

Bestyrelsen i øvrigt:

Overlæge, PhD. Per Ivarsen, Nefrologisk afd C, Skejby Sygehus, Brendstrupgårdsvej, 8200 Århus N pi@dadlnet.dk	Forsknings- og kvalitetskoordinator, sygeplejerske Bettina Eskesen, MPH, Karkirurgisk Center, Kolding Sygehus, Skovvangen 2-8, 6000 Kolding Betina.eskesen@slb.regionsyddanmark.dk
Overlæge, PhD. Søren Lyhne, Medicinsk afd Regionshospitalet i Randers, Skovlyvej 1, 8939 Randers soerlyhn@rm.dk	Klinisk sygeplejespecialist Lise Munk Plum, Kirurgisk gastroenterologisk Klinik C, Rigshospitalet 2123, Bleg- damsvej 9, 2100 Ø Lise.munk.plum@rh.regionh.dk
Afdelingslæge Jørgen Wiis, Anæstesiologisk Intensiv afd 4131, Abdominalcentret, Rigshospitalet, Blegdamsvej 9, 2100 Ø Joergen.wiis@rh.regionh.dk	Cand Scient (klinisk ernæring), klinisk diætist Poula Pa- tursson, Børneernæringsenheden 4094, Rigshospitalet, Blegdamsvej 9, 2100 Ø Poula.patursson@rh.regionh.dk